

CAMPINIA

Dr. M. Gysseling houdt de naam Kempen voor Romaans. De oudste schrijfwijze is volgens hem Campania. ¹⁾ Nu deelt hij mij mee, dat in de oorkonde van Munsterbilzen van 1176 staat: in Campinie finibus en dat

het aldaar gedrukte Campanie een drukfout is. Blijven dus over: Campania in 't Leven van St. Trudo en in de Wonderen van St. Trudo. Daar dit literaire, hagiografische teksten zijn, acht ik ze onbetrouwbaar in verband met namen, daar deze werkjes meestal erg opgesierd zijn door een patertje-mooischrijver. In zijn woordenboek zal Gysseling nog opnemen een Campania uit de oorkonden van Tongerlo. Maar daar leest Erens Campinia. ²⁾ Wat staat er dan? Verder geven de Tongerloose oorkonden altijd Campinia. In *Brabantse* akten vond ik altijd *Campinia* als aanduiding van 1e. de streek ten noorden van de Demer; 2e. de Meierij van Den Bosch (Udenhout supra Campiniam ³⁾ Lomelle op die Campine ⁴⁾; 3e. 't kwartier Kempeland in de Meierij van Den Bosch (villicatio Campinie ⁵⁾; 4e. 't aartsdiakenaat Kempeland ⁵⁾).

Als Campania de juiste naam was, dan zouden we in de 14de en 15de eeuw deze schrijfwijze nog wel eens vinden; maar dat is niet het geval. Brabantse akten of teksten hebben m.i. meer bewijskracht dan een literaire siertekst uit St. Truiden.

Er bestaat bovendien een streek in 't westen van Bokstel met de naam Kempen. Er lag daar een gemeynt, genaamd Kempen; binnen de palen daarvan liggen Luissel, 't Loo en de Roond en de Kempse Hei, (die sinds ongeveer 50 of 60 jaar Kampinase Hei genoemd wordt naar een huis „Kampina”. De naam van dat huis is jong.)

Tussen 1393 en 1400 vinden we in 't schepenprotokol van Bokstel: die gemeynt van Campinne; die gemeynt van Kempijn. ⁶⁾

Bij de uitgifte in 1352 van de gemeynt van Kempen heet deze: die Kempinne⁷⁾. Bij de uitgifte in 1357 van de gemeynt van Barnevelt (lees: Barnisvelt) wordt als begrenzing ook vermeld de gemeynte, die men ook Kempinne heyt. ⁸⁾ Daar men zowel voor de hele of gedeeltelijke Kempen als voor de gemeynt van Kempen te Bokstel de schrijfwijze Kempinne, Kempyn, Campijn vindt, is het wel duidelijk, dat deze vormen teruggaan op Campinia en niet op Campania. In 't verdrag tussen Brabant en Gelre in 1203 staat volgens Gysseling Cempinne, maar in een tekst daarvan op het gemeente-archief van Den Bosch staat in unitate totius Campinie. ⁹⁾ Ik houd het ervoor, dat we moeten uitgaan van Campinia (te vergelijken met Bergen uit Berginia).

Campania (de streek waar Napels lag) betekent zeker niet „vlakte”, maar „land der Campanen”. Champagne komt in Frankrijk op verschillende plaatsen voor en zal teruggaan op Campania, wellicht in een nieuwere betekenis: het veld rond een stad.

¹⁾ Kulturhist. Verkenningen in de Kempen I 20. Zie ook Brab. Hccm XI, 102. ²⁾ Oork. Tongerlo 57 (na 1207) (= Oork. 55). ³⁾ Oork. Tongerlo 267 (Anno 1290) ⁴⁾ Jan van Heelu: De slag van Woeringen (13e eeuw). ⁵⁾ Geregeld in Bossche schepenakten. ⁶⁾ Bokstel R. 53 ⁷⁾ Bokstel G. A. A.6. fol. 17 ⁸⁾ Bokstel G. A. A. 6. fol. 23. ⁹⁾ Inv. Sassc 3.

Patertje-mooischrijver van St. Truiden zal Campinia geen goed latijn gevonden hebben en hypercorrect, Campania geschreven hebben. Moeten nu ook al schrijffouten als taalkundige bewijzen gelden? 't Is ook verkeerd, nederlandse namen zo maar van 't Latijn af te leiden. *Indien* er romaanse namen zijn, zijn deze uit romaans gebied geïmporteerd door kloosters of andere zuiderlingen. (kouter als akkerland, weier en wouwer, preter enz.) Bij Campinia hebben we het germaanse achtervoegsel -inia. Dit is geen import uit het zuiden. 't Woord „kamp” in Campinia zou ook wel germaans kunnen zijn. Kent men wel alle oud-germaanse woorden? 't Italisch, 't germaans en 't keltisch hebben soms gemeenschappelijke woorden. Over 't woord „kamp” zou nog veel te zeggen zijn. Campinia betekent veeleer „land der geleukten” (der omheinde velden) dan „vlakteland”. Als het een verkorting zou zijn ('t kan haast niet zo vroeg) van canapina, canabina, zou het „hennepland”, „kempland” betekenen, (zoals de Bossche familienaam Kanapart later Kempaert wordt).

F. W. SMULDERS.